

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال سیزدهم

شنبه ۱۸ آبان ماه ۱۳۳۶

شماره ۴۷۱۲

شماره مسلسل ۱۲۶

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۳۶

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز شنبه

نهم آبان ماه ۱۳۳۶

فهرست مطالب :

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- بیانات قبل از دستور- آقایان: مهندس جفرودی و کدیور
- ۳) قرائت نامه وزارت دربار در جواب نامه مجلس شورای ملی به مناسبت بیاد مسعود اعلی حضرت همایونی
- ۴) اخذ رأی و تصویب تقاضای آقای دکتر امیر نیرومند اثر بارجاع سؤال ایشان درباره برق تهران بکمیسیون تحقیق
- ۵) مذاکره در لایحه الحاق تبصره بماده اول قانون اعزام محصل بخارجه
- ۶) تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت گمرکات و انحصارات
- ۷) تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت کشور
- ۸) بقیه مذاکره و تصویب لایحه الحاق تبصره بماده اول قانون اعزام محصل بخارجه
- ۹) طرح و تصویب فوریت لایحه مبارزه با قاچاق و تشویق مخبرین و کاشفین
- ۱۰) طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع بجلو گیری از قاچاق توسط وسائل نقلیه موتوری دریائی
- ۱۱) تعیین موقع جلسه بعد- ختم جلسه

مجلس دو ساعت و ربع پیش از ظهر بریاست آقای عناد تربتی (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱ تصویب صورت مجلس

نایب رئیس- صورت اسامی غائبین

جلسه قبل قرائت میشود

غائبین با اجازه آقایان: قیادیان
جلالی، دکتر سعید حکمت، کورس
دکتر اصلان اشاره، عبد الحمید بختیار، سنندجی

سعیدی، اسفندیاری، دکتر جهانشاهی، محمد ذوالفقاری، مجید ابراهیمی، قراگزلو، دکتر بینا، اردلان، سفاری، اعظم زنگنه، مهندس شیانی، بزرگ ابراهیمی، فولادوند، مشار، هامری، مهندس سلطانی، خلعتبری، هدی، نصیری، دکتر نفیسی، دکتر امین

پردلی، اقبال، دکتر فریدون افشار، دکتر امیر حکمت، مهندس ظفر، ساکینیان، دکتر حسن افشار، اورنگ، دکتر مشیر-فاطمی، معین زاده، رامبد، غائبین بی اجازه- آقایان: دکتر طاهری، اریه، سالار بهزادی، دکتر سعید امامی، دیرآمدگان و زودرفتگان با اجازه آقایان: عرب شیانی، مهندس جفرودی، مهندس دهستانی، دکتر دیبا، اخوان مهندس فروقی، دکتر دادفر

نایب رئیس - اعتراضی بر صورت جلسه نیست (انتهای نشد) صورت مجلس جلسه قبل تصویب میشود.

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: مهندس جفرودی و کدیور

نایب رئیس- نطق های قبل از دستور شروع میشود آقای مهندس جفرودی

مهندس جفرودی - موضوع نفت در جهان حائز کمال اهمیت است زیرا نفت تنها ماده فراوان و گرانبهای است که چرخهای ماشین های جنگی و صنعتی را در حال حرکت نگاه داشته و در آسمانها و بحار و در خطوط خشکی عالم برای کشورهای بزرگ جهان ایجاد قدرت فوق العاده مینماید و سیارات آنها را بر مناطقی وسیع مسلم میدارد. بجزرات میتوان گفت مللی بر جهان حکومت میکنند که مالک و یا صاحب امتیاز منابع نفتی گیتی باشند و از آن بهر داری مینمایند بهمین سبب وجود پر ارزش آن موجب بروز مناقشات همیق و عظیمی بین کشور گشایان جهانست. با آنکه طرز تقسیم منابع نفتی زیر زمین اغلب کشورهای خاور میانه بموجب موافقتنامه ها و قراردادهائی روشن است معینا بسبب عدم رضایت صاحبان منابع و رقابت شدید تراستها نفت را باید علت العلل غالب تغییر حکومت ها و تحولات کشورهای مزبور در سالهای اخیر و اختلاف نظر دول بزرگ عالم دانست. از این ماده سیال بر بها خوشبختانه

میلیاردها تن در دل خاک میهن ما نهفته است و در گذشته در چند قدمی بالای آن روی سطحی پهناور گروهی از مردم آزاده که آثاری چون شوش و تخت جمشید از فعالیت و کار نیاسکان او بیاد کارمانده است با فقر و کسستگی دست بگریبان بود.

نمونه بلیطهای کارگری که از عملیات ساختمانی ۲۵۰۰ سال پیش ایرانیان بدست آمده است و شاهکارهای معماری و حجاری که از آنها بر جای مانده است شواهد بارزی از میزان تمدن و کاردانی پدران ما است. در همان حال که بعد از ۲۵۰۰ سال بازماندگان آن قوم متمدن مایوسانه بریل اهواز زیر آفتاب سوزان خوزستان عزیز این شهر را زمزمه میکردند.

زندگی کردن ما مردن تدریجی بود هر چه جان شد ز تنم عمر حسابش کردند تمهید قلیلی از مردم فعال و تیز بین ماوراء بحار جلای وطن کردند و بیهن زرد- خیز ما آمدند و بیس چشمان ما و بدست ما ذخایر گرانبهای ما را از دل خاک بیرون کشیدند و از آن در مین خود مظاهر تمدن را بوجود آوردند و در سایه پر برکت آن روزگاری بخوشی و خرمی بر دنیا سیادت کردند.

سالها بود که این صحنه تأثر آور تکرار میشد و از حاصل دسترنج ایرانی و ذخایر گرانبهای ایران مردم کثیری در جهان صاحب زندگی مرفه و تمام مزایای تمدن میگشتند و بی جمعیت قلیلی ایران همچنان در نهایت فقر و فاقه بسر میبرد.

هر چند سالی که یکی از رجال ایران تحت تأثیر تأثرات شدیدی قرار می گرفت و برای باز گرفتن حقوق ماقد عام میکرد

واظهار عقیده مینمود حیات خویش را نجات
میکرد و سرخود را در راه این ماده سیاه
سپال از دست میداد. با نهایت تأسف نام
چند تن از این شهداء در صفحات تاریخ
ایران ثبت است.

و اما بیگانگان برای آنکه بتوانند هر چه
ممکن است ذخایر گرانهای ما را بیغما
ببرند و هر چه کمتر ممکن است حتی بما
بپردازند مداخلات زیادی طبق مدارک موجود
در شئون ملی ما میکردند و از این راه
آفتقر ظلم و ستم بر ما روا داشتند و آفتقر
محرومیت بر ما تحمیل نمودند و آفتقر ما
را از قافله تمدن عقب نگه داشتند که بیگناهی
ستمیده ایران بستو آمد و گردید دیگر
جمع گشت و برای استیفای حقوق خویش
نمبارزه برخاست و از آن میان تعصب پهن
پرستانه ای بوجود آمد. اوضاع سیاسی
مساعده جهان تصفیه برخی حساب های
سیاسی که همواره در میان دول بزرگ موجود
است سالها محرومیتی که مردم ستم دیده
وطن ما تحمل کردند شعله های انتقام ظلم
و ستمی که طی قرون بر آنها وارد آمد
داغ دل مداران و خواهانی که فرزندان و
برادران ارجمند خود را در راه نفت از
دست دادند و بالاخره رشد اجتماعی عمده ای
از مردم کشور هم این عوامل موجب شد
که کار تحریک احساسات بی شائبه هم بهمان
عزیز ما بالا بکشد و طبقات مختلف ایرانی
موقتاً اختلافات داخلی خود را بر سر جاده
و مقام و تقسیم منافع مادی کنار گذاشته و
بر علیه خصم وطن قیام کنند و تمرکز نیروی
وطن خواهان ایرانیان را بصورت یک رستاد
خیز میهنی در بیاورند که ریشه های آن
چنانکه بیان شد بسیار عمیق حقیقی و محکم
بود.

شاه ایران با همه محظورات سیاسی
که همواره برای روسای کشورهای زمامداران
آنها موجود است صمیمانه باین رستاخیز
میهنی کمک فرمودند و وطن خواهان ایرانی
را از پشتیبانی خود برخوردار ساختند.
مساعده های گرانهای شاهنشاه فدائیکاری
بیدریغ مردم محروم ایران عده ای از رهبران
آن روز را بواج قدرت رسانید بطوریکه
تمام شئون اداری و اجتماعی کشور بدست
آنها افتاد و اماندهای از بیگناهی که با نهمس
و تأثر ناظرین رستاخیز میهنی قوم گهمناس
ایران بودند و نیک میدانستند که اگر این
رستاخیز بشمر برسد دوره جدیدی در تاریخ
ملل آسیائی شروع میشود بیگناهی نشنستند
با کمال مهارت و زبردستی ایادی خود را
وارد کادر رهبری آن روز کردند و چنان
کوشیدند و زمامداران احساساتی وقت را
چنان اغفال کردند تا سر انجام این اتحاد و
اتفاق ملت ایران را که رشته های آن هنوز
برای یک مبارزه شدید و طولانی تقویت نشده
بود از هم گیسختند.

آنچه که باعث دوام و قوام رستاخیز
میهنی ایرانیان شده بود همانا همکاری
و فداکاری بیدریغ قاطبه مردم وطنخواه
ایران بود که در همه حال با بدن جان و مال
و تار و خون پاک فرزندان این آب و خاک
درخت جوان ولی ریشه دار رستاخیز میهنی
ایران را آبیاری کرد.
افراد مختلف المسلک و متفاوت العقیده
که خودخواهی بعضی از آنها سرحد کمال
رسیده بود بنام کادر رهبری زمام امور را
در دست گرفتند. اینان هدف بسیار
مقدس رستاخیز میهنی را فراموش کرده
و همه اختیاراتی که تا آن زمان بر اثر جان
بازیها و فداکاریهای تاریخی مردم وطنخواه
ایران و اوضاع مساعد جهان نصیب ایران
گردید خودخواهانانه از آن خود دانستند
و اعطیه و شتاب هر چه تمام تر بدون توجه
بنظریات سیاسی سیاستمداران جهان و نا
مساعده بودن اوضاع و احوال سرمست
تظاهرات بفرکت تثبیت مقام و موقعیت خویش
افتادند.
اینان در لباس زمامداری فریب عبارات
زیبای تاریخ نهضت های جهان را خوردند
که حقایق تلخ را با احترام حیثیت افوام و
فداکاری آنان همواره مکتوم داشته و چون
آئینه شفاف گذشته رازند جوانان منمکس
میسازد.
رهبران سازمانهای مختلف آن زمان
بتحریر و انقوای افراد خائن و بتبعیت از
روش غلط و شکست خورده دسته متشکل
بیگانه پرست آن زمان نظریات صائب و
صلاح اندیشی های ایران دیر و مردم
وطنخواه را که جز عداوت و دسه آنان نبودند
با بدبینی و خصومت نگرسته و با اسلحه
گهنه و تهمت و افتراء صاحب نظران ایرانی
را بیاد فحش و ناسزا گرفته و آنان را
نوکر اجنبی خواندند و تا جوانمردانه با آنها
بمبارزه برخاستند.
روش غلط و مذموم آنان موجب
شد که ایرانی بال ایرانی دشمن شود و پدر با
پسر خصومت ورزد و برادر بر برون برادرش
گردد.

بیکانگان باشد روزنامه های سازمانهای
مختلف دسته های آرزوی از ایرانی و رجال
ایران هتک آبرو و حیثیت مینمود و در صفوف
متحد او تفرقه مینداخت.
هر کس که در برابر تندروها منفی
بمانی ها و تصمیم های نیشته آنها مقاومت
میورزید و میخواست که آنها را متوجه اهمیت
حقیقی مبارزه و مشکلات آن کند او را
ناجوانمردانه بیگانه پرست میخواندند.
بیگانگان از تثبیت و تفرقه مردم استفاده
کردند و حلقه محاصره خود را بر علیه
ایران تنگ تر نمودند رهبران آن روز
چنان سرگرم تحریک احساسات مردم و
دستغوش توفیق های ظاهری داخلی بودند که
ارسانزهای بیگانگان بیخبر ماندند و فرصت
های گرانهای را برای حل مسئله نفت از
دست بدادند و برای جبران این غفلت عظیم
و شکستی که بر اثر بی تدبیری درجه خارجی
خوردند عده ای از آنها منحرف شدند و
هدف مقدس مردم ایران را فراموش
کردند و بفرکت انجام اقداماتی در داخل
کشور افتادند و شکستهای بیایی خود را
بگردن این آن انداختند و چون لازمه دوام
این قبیل حکومتها فتوحات بی دریبی است
از ادامه جنگ درجه با خارجی ها مایوس
گشتند و بامید غلبه بر تأسیسات قانون اساسی
دست بظواهرات و اقدامات شدیدی در داخله
زدند دسته های مغرب تقویت شدند و بجوی
که در اغلب میتینگها و تظاهرات کار را بفتح
خویش تمام میکردند و بانقشه های ماهرانه
شماره ای در کبکی برد و دیوار پایتخت
مینوشند

اینان که اساس سلطنت مشروطه را
سدره توفیق نهائی خود میدانستند و از
سالها آنرا نخستین هدف خود قرار داده
بودند آنچه توانستند بر علیه دربار ایران
کردند و شاه صبور و پر حوصله ایران را از
همه کس جدا ساختند. ورق باره های روز و
نویسنده گان منحرف آن زمان رکبک ترین
کلمات و مستهجن ترین عبارات را نسبت
بشاعر ملی و اصول قانون اساسی ما بکار
بردند.
نمایندگان مجلس که در یک چنین
هنگام میبایست قوه مقننه را تقویت نموده
و بر افعال دولت نظارت نمایند بطرز ناشایسته
از خود سلب اختیار کرده و موجب تعطیل
مشروطیت گردیدند
و هب و وحشت همه را فرا گرفته بود و
همه افراد وطنخواه در بیم و نگرانی بسر
میدزدند بعضی از همکاران زمامداران وقت
تعطیل مشروطیت و کارهای دولت را شدیداً
مورد انتقاد قرار میدادند ولی از بیم افترا
و تهمت شهادت آنرا نداشتند که عقاید خود
را آشکارا ابراز نمایند و دولت را از ادامه
آن بر حذر بدارند.
مادام که چه جنگ در برابر بیگانگان
بود مردم ایران با فداکاریهای تاریخی

خود صمیمانه در صف مقدم جنگ بجمایت و
یشتیبانی از حکومت وقت ایستاده بودند ولی
هنگامیکه چپه جنگ عوض شد و مبارزه با
تأسیسات قانون اساسی آغاز گردید مردم
رو از آن بر گردانیدند و حمایت خود را
از آن دریغ داشتند و حکومت ساطق گردید
وضع جدیدی بوجود آمد و یک آرامش
ظاهری در سراسر ایران برقرار گردید
و مردمی دیگر بمجلس شورای ملی راه یافتند
مردم نیک میدانند که نحوه انتخاب
اینان کادر سر نوشت آئینه مملکت مؤثر
شدند با طرز انتخاب آنان که داعیه رهبری
مردم را داشتند کمترین فرقی نداشت.
در آن روزهای تیره و تار که خزانه
مملکت تهی شده بود هزینه زندگی بمیزان
سراسر آوری رسیده بود مردم از مبارزات
تاریخی و بی نظیر خود مایوس گشته بودند
نجات ایران از آن ورطه هولناک مطمح نظر
وطن خواهان قرار گرفت که با توجه با اوضاع
سیاسی جهان و با حقیقت بیینی تن بقضا و قدر
دادند و شرایط منحصر روز را برای تجدید
زندگی اقتصادی ایران و احیای حیات
سیاسی آن پذیرفتند.
وطن خواهان این روز با آبرو و حیثیت
خود جبران اشتباهات و خود خواهیهای
حکومت ایام گذشته را میگردند
دریغ که همان سبک و روشی که در -
گذشته متجر بشکست اینان گردید هنوز
نیز بعنوان تنها سالنامه مبارزه در دست آنان
مانده است

فناپذیر رئیس - آقای مهندس جفرودی
وقت جنابعالی تمام شد از وقت آقای تیورناتش
که بجنابعالی تفویض شده استفاده بفرمائید
مهندس جفرودی - متشکرم هنوز
سه سال از آن روزهای فراموش نشدنی سیری
نشد که بدین تظار و خود نمائی در محیطی
آرام و متین درسایه کیاست و درایت و موقع
شناسی پادشاه ایران برای نخستین بار
قراردادی در باب تجارت و صنعت نفت با
ملت ایران منعقد گردید که موجب خشم و
غضب تر استهای زورمند نفتی کیتی گردید
تدبیر و نقش پادشاه ایران در این عمل
تاریخی چنان مؤثر بوده است و عمل وطن
پرستانه مجلسین ایران پس از فروردین
قرارداد در تصویب آن چنان کارگر بود
که ملت ایران و همچنین ملل محروم آسیائی
همچنان مهیوت و مردم هستند و اهمیت این
قرارداد با آنکه بر اهل خرد و ارباب بصیرت
پوشیده نیست چنانکه باید درک نشده است.
زیرا مانند گذشته برای انجام یک
چنین اقدام تاریخی احساسات مردم ایران
با تبلیغ و تلقین برانگیخته نشد و توفیق در
این راه ملی ایجاب میکرد که مذاکرات
در محیطی دور از تظاهرات و ابراز احساسات
و خود نمائی صورت گیرد و منافع مسلم
ملت ایران تنها درسایه تدبیر و متانت تأمین
تجارت نفت میباشد

از ملل و جهات دیگری که برای
شکست ایران در گذشته در بهره برداری
ار منابع نفت جنوب میتوان ذکر نمود
نداشتن کادر فنی کافی وسایل حمل و نقل
مواد نفتی و بازار فروش آن میباشد
عقد قرارداد بی سابقه نفت با شرکت
ایتالیائی «آجیب مینراریا» بملت ایران
امکان میدهد که در صنعت و تجارت نفت
سرمایه گذاری کند و کسب تجربه و تحصیل
وسيله نمایند و از این راه آرزوی دیرین
وطن خواهان ایران در مباشرت تدریجی
در امر بهره برداری و فروش نفت جاه عمل میشود
تمام منافع انحصارات نفتی دنیا که
صاحب قدرتی عظیم هستند ایجاب میکنند
که این قرارداد به مرحله اجرا در نیاید و از
ملت ایران بعنوان یک ملت صاحب نفت حق
سرمایه گذاری در صنعت و تجارت نفت
سلب گردد.
دریغ باشد که معدودی در ایران تنها
بدلیل آنکه این عمل تاریخی و مفید بدست
انان صورت نگرفته است اقدامات تهاجمی
بکنند که بنیات پاید بیگانگان کسک
کنند.
من معتقدم که همان مصالحی که در
چند سال پیش ملت ایران را بر آن داشت که
زنجیرهای محاصره خفقان آور کیمالی نفت
را در هم بشکند و نفت را ملی کند امر و زین
همان مصالح حکم میکنند که ملت ایران
یکدل و یک زبان برای استیفای حقوق حقه
خود در مباشرت تدریجی و اداره صنعت و تجارت
نفت و اجرای قرارداد با کیمانی «آجیب
مینراریا» تا پای جان ایستادگی کند.
اهمیت اقتصادی و سیاسی این قرارداد
بعده زیاد است که اگر در سایه اتحاد و
اتفاق همه مردم وطن خواه ایران علی رغم
تعریکات تر استهای نفتی جهان مفاد آن
به مرحله اجرا در آید انعقاد آن بعنوان
بزرگترین قدم تاریخی زینت بخش صفحات
تاریخ معاصر ایران خواهد شد
دامنه تأثیر قرارداد جدید نفت بتدریج
بسایر کشورهای نفت خیز فاره آسیا
خواهد کشید و آنان منتظرند ببینند
موجودیت شرکت سیریب تا چه اندازه
ارزنده بوده و مر حله اجرائی آن از چه تاریخ
آغاز خواهد شد

باید گفت ایران در این اقدام تاریخی
با وجود اتخاذ تدابیر روشن عمل متروانه ای
کرده است که تنها آئینه میتواند ارزش
آنرا معین کند
من مخصوصاً از طرف جمعیت آزادی
اجاز دارم نظر صریح و قاطع جمعیت را در
امر نفت اعلام کنم
نظر جمعیت آزادی در باب نفت عبارت
از مباشرت تدریجی ملت ایران در صنعت و
تجارت نفت میباشد
بین المللی شدن صنعت نفت را یک مرحله

این همان چیزی است که هر ملت زنده از
حرکت و ابراز موجودیت خود میتواند
انتظار داشته باشد
آیا اگر قانون منع کشت خشکاش
در زمان گذشته بتصویب میرسید و مبارزه با
بی سوادی بمانصورت جدی در سر تا سر
ایران شروع میشد برای هر یک از آنها
مجالس جشن و سرور بر پا نمیکردند و از
تعیین احساسات مردم برای قدر دانی و
حق شناسی از اقدامات خود استفاده
نمی نمودند.

بزرگترین و مؤثرترین قدمی که شاه
ایران در راه تقویت رشد اجتماعی مردم
ایران برداشته اند تشویق آنان بتحرز
است.
تعداد رجال آزموده و مردان کار آمد
در ایران بسیار قلیل است و هیچ راهی جز
ایجاد مکتب حزب برای تربیت افراد وجود
ندارد.
اگرچه بطرز تشکیلی احزاب و طرز
تفکر و انضباط افراد آنها ایرادات و انتقادات
بجائی وارد است ولی این مکتب اجتماعی
نیز هر چه زودتر میبایست تأسیس میگردد
و مردم با قبول عضویت در آن از جمیع جهات
واجد شرایط شرکت در مبارزات اجتماعی و
اداره امور کشور میگشندند

نواقص آنها بتدریج برطرف میگردد
و خود خواهی افراد در آن از بین میرود
و خدمات آنها بصورت متحرک در جهت
منافع اساسی جامعه بکار میآید و از آن
نتایج سودمندی عاید مملکت خواهد گردید
(احسن است)

فناپذیر رئیس - آقای رامبد (گفته شد
تشریف ندارند) آقای کدوردی

کدوردی - بطوریکه اغلب آقایان
محترم استحضار دارند شغل و حرفه تخصص
اینجانب در امور کشاورزی و تولیدی
بوده است هر وقت فرصت و باموقعیتی بدستم
رسیده در راه اضافه تولید بپردازم امکان
استفاده نموده برای انجام مقصود تا آنجا
که در قوه داشتم از سعی و کوشش خود
داری ننمودم مطلبی را که اینک بر عرض
آقایان محترم میرسانم مربوط بکود
شیمیائی و بهره برداری از آن در امور
کشاورزی اهم از صیفی و پاشوتی است
سال گذشته سازمان برنامه در حدود ۲ هزار
تن کود شیمیائی وارد کشور کرد از این
مقدار قسمتی را بین کارخانه جات قند
توزیع نمود که برای اضافه تولید محصول
چغندر قند بچغندر کاران فروخته شود نتیجه
این عمل سازمان و کارخانه جات در میان
روستاییان و کشاورزان اثر خوبی بعشید
شد این اقدام نتایج زیادی در بردارد - در
اینجا حتماً باید اذعان نمود و گفته شود اقدام
سازمان بر فرامه و راه نمائی رؤسای کارخانجات
بسیار مفید و بموقع بوده است

در ایام تابستان و تعطیلی مجلس که
در مشهد بودم چند مزرعه نمونه کاری
از کود شیمیائی را بازدید بعداً بمعیت جناب
آقای عماد بعودت تربت حیدریه رفتم تا مصافحاً
در تربت بهتر از مشهد از خرید کود استقبال
شده و استفاده برده اند وضع محصول را که
مشاهده نمودم هیچ قابل مقایسه با محصولی
که بطریق سابق یعنی با کود معمولی
کشت شده است نبود با کشاورزان هم چه
در مشهد و چه در تربت تماس گرفتم بینهایت
راضی و خوشوقت از بدست آوردن این
کود بودند ولی نسبت بقیمت آن بقرار
کیلویی ۱۲۰ ریال معترض و قدری
ناراحت دیده میشدند این نوع کود برای
انواع محصولات نافع دیده شده و مسلماً
سطح تولید را روز بروز اضافه خواهد
کرد چون منافع زیادی را در بر خواهد
داشت قطعاً از طرف کشاورزان استقبال
زیادتری برای خرید و مصرف بعمل خواهد
آمد که اینک تقاضاهای زیادی در حوزه
خراسان بکارخانه جات داده شده و
موجودی را هم خریداری نموده اند
بقراریکه شیدم سازمان برنامه در سال جاری
مقدار چهار هزار تن از همین کود سفارش
داده که طبق اطلاع حاصله قریباً به بنادر
ایران خواهد رسید و چنانچه در وصول
و حمل و توزیع آن تسریع شود مفیدتر
و موجب بالا بردن سطح تولید انواع
محصولات فراهم میگردد بالطبع باهت
رفاهیت و خوشحالی کشاورزان و روستاییان
میشود و بیش از پیش ده گوری ذات
اقدس شاهانه بوده و خواهند بود
بنا بر این یکی از عوامل اساسی برای
تولید محصولات کشاورزی و بالا بردن
سطح تولید که فوق العاده حائز اهمیت
می باشد همین موضوع کود است و چون
کودهای طبیعی و حیوانی موجود نسبت
بسطح کشت فعلی کشور کافی نیست و
ترتیب حمل و پخش آن با هزینه های
طالت فرسائی صورت میگردد اگر بخواهیم
در سطح تولید تحول قابل ملاحظه وجود آریم
علاوه بر عامل ماشین آلات کشاورزی که
آنها بسیار عامل مؤثری بوده و فعلاً از
بعث نده خارج است بایستی کود شیمیائی
دسترس کشاورزان گذارد شود انجام
این منظور با خرید کود از خارج از
کشور عملی نبوده و مقصود از تأمین نخواهد
کرد و کار آسانی هم نیست برای تأمین
رفع احتیاج بوجه احسن باید کارخانه
کود شیمیائی خریداری و در کشور دائر
مستقنی هستیم در داخله کشور کود
شیمیائی بقدر لزوم تهیه و در هر فصل
زراعتی در هر نقطه کشور بختیار و در
دسترس کشاورزان گذارده شود حتی
عقیده دارم قیمت آن را هم پس از برداشت

اهمیت تحصیل حق سرمایه گذاری در
تجارت نفت بقدری زیاد است که میتوان
این موفقیت را در مرحله دوم ملی شدن
صنعت نفت قرارداد
این مانعی که از آن گذشتیم همان بود
که بنحسب پیش با تمام تلاشها و کوششها
نتوانستیم کوچکترین روزنه ای برای قرارداد
آن پیدا کنیم.
مامعتقدم که تمام مردم ایران باید از
این امر یشتیبانی کنند زیرا بشمر رسیدن
امور این شرکت موفقیت ضمنی ایران
محسوب میشود
جمعیت آزادی تحصیل حق سرمایه -
گذاری ملت ایران را در امر تجارت نفت تأیید
میکند و آنرا در جهت وصول به هدف های
ملی ایران میدانند
شار جمعیت آزادی مباشرت مستقیم و
تدریجی ملت ایران در صنعت و تجارت
نفت است و اصول این قرارداد منطبق با شعار
های ما است
و اما اقدامات بین المللی ایران در
طی این سه سال بکار نفت خانه نیافت
پاکت بغداد نمونه دیگری از سیاست
مدبرانه شاه ایران و خدمت مجلسین ملت
ایران بوده است
من بجهت سیاسی این پاکت کاری
ندارم و نسبت بهم بیما نه ای خود نیز هیچ چه
اظهار نظری نمیکم آنچه از الحاق ملت
ایران باین پاکت در نظر من ارزنده و مهم
است ترک ضعف و بی حرکتی است
دیگر آن بی طرفی توام با عجز و
زروی در قداموس سیاسی ملت ایران مفهوم
خود را از دست داده است و ملت ایران با
صمیمیت و تصمیم درجه ملت های زنده دنیا
اظهار نظری نمیکم آنچه از الحاق ملت
ایران باین پاکت در نظر من ارزنده و مهم
است ترک ضعف و بی حرکتی است
دیگر آن بی طرفی توام با عجز و
زروی در قداموس سیاسی ملت ایران مفهوم
خود را از دست داده است و ملت ایران با
صمیمیت و تصمیم درجه ملت های زنده دنیا

مملکت تهی شده بود هزینه زندگی بمیزان
سراسر آوری رسیده بود مردم از مبارزات
تاریخی و بی نظیر خود مایوس گشته بودند
نجات ایران از آن ورطه هولناک مطمح نظر
وطن خواهان قرار گرفت که با توجه با اوضاع
سیاسی جهان و با حقیقت بیینی تن بقضا و قدر
دادند و شرایط منحصر روز را برای تجدید
زندگی اقتصادی ایران و احیای حیات
سیاسی آن پذیرفتند.
وطن خواهان این روز با آبرو و حیثیت
خود جبران اشتباهات و خود خواهیهای
حکومت ایام گذشته را میگردند
دریغ که همان سبک و روشی که در -
گذشته متجر بشکست اینان گردید هنوز
نیز بعنوان تنها سالنامه مبارزه در دست آنان
مانده است

فناپذیر رئیس - آقای مهندس جفرودی
وقت جنابعالی تمام شد از وقت آقای تیورناتش
که بجنابعالی تفویض شده استفاده بفرمائید
مهندس جفرودی - متشکرم هنوز
سه سال از آن روزهای فراموش نشدنی سیری
نشد که بدین تظار و خود نمائی در محیطی
آرام و متین درسایه کیاست و درایت و موقع
شناسی پادشاه ایران برای نخستین بار
قراردادی در باب تجارت و صنعت نفت با
ملت ایران منعقد گردید که موجب خشم و
غضب تر استهای زورمند نفتی کیتی گردید
تدبیر و نقش پادشاه ایران در این عمل
تاریخی چنان مؤثر بوده است و عمل وطن
پرستانه مجلسین ایران پس از فروردین
قرارداد در تصویب آن چنان کارگر بود
که ملت ایران و همچنین ملل محروم آسیائی
همچنان مهیوت و مردم هستند و اهمیت این
قرارداد با آنکه بر اهل خرد و ارباب بصیرت
پوشیده نیست چنانکه باید درک نشده است.
زیرا مانند گذشته برای انجام یک
چنین اقدام تاریخی احساسات مردم ایران
با تبلیغ و تلقین برانگیخته نشد و توفیق در
این راه ملی ایجاب میکرد که مذاکرات
در محیطی دور از تظاهرات و ابراز احساسات
و خود نمائی صورت گیرد و منافع مسلم
ملت ایران تنها درسایه تدبیر و متانت تأمین
تجارت نفت میباشد

از ملل و جهات دیگری که برای
شکست ایران در گذشته در بهره برداری
ار منابع نفت جنوب میتوان ذکر نمود
نداشتن کادر فنی کافی وسایل حمل و نقل
مواد نفتی و بازار فروش آن میباشد
عقد قرارداد بی سابقه نفت با شرکت
ایتالیائی «آجیب مینراریا» بملت ایران
امکان میدهد که در صنعت و تجارت نفت
سرمایه گذاری کند و کسب تجربه و تحصیل
وسيله نمایند و از این راه آرزوی دیرین
وطن خواهان ایران در مباشرت تدریجی
در امر بهره برداری و فروش نفت جاه عمل میشود
تمام منافع انحصارات نفتی دنیا که
صاحب قدرتی عظیم هستند ایجاب میکنند
که این قرارداد به مرحله اجرا در نیاید و از
ملت ایران بعنوان یک ملت صاحب نفت حق
سرمایه گذاری در صنعت و تجارت نفت
سلب گردد.
دریغ باشد که معدودی در ایران تنها
بدلیل آنکه این عمل تاریخی و مفید بدست
انان صورت نگرفته است اقدامات تهاجمی
بکنند که بنیات پاید بیگانگان کسک
کنند.
من معتقدم که همان مصالحی که در
چند سال پیش ملت ایران را بر آن داشت که
زنجیرهای محاصره خفقان آور کیمالی نفت
را در هم بشکند و نفت را ملی کند امر و زین
همان مصالح حکم میکنند که ملت ایران
یکدل و یک زبان برای استیفای حقوق حقه
خود در مباشرت تدریجی و اداره صنعت و تجارت
نفت و اجرای قرارداد با کیمانی «آجیب
مینراریا» تا پای جان ایستادگی کند.
اهمیت اقتصادی و سیاسی این قرارداد
بعده زیاد است که اگر در سایه اتحاد و
اتفاق همه مردم وطن خواه ایران علی رغم
تعریکات تر استهای نفتی جهان مفاد آن
به مرحله اجرا در آید انعقاد آن بعنوان
بزرگترین قدم تاریخی زینت بخش صفحات
تاریخ معاصر ایران خواهد شد
دامنه تأثیر قرارداد جدید نفت بتدریج
بسایر کشورهای نفت خیز فاره آسیا
خواهد کشید و آنان منتظرند ببینند
موجودیت شرکت سیریب تا چه اندازه
ارزنده بوده و مر حله اجرائی آن از چه تاریخ
آغاز خواهد شد

باید گفت ایران در این اقدام تاریخی
با وجود اتخاذ تدابیر روشن عمل متروانه ای
کرده است که تنها آئینه میتواند ارزش
آنرا معین کند
من مخصوصاً از طرف جمعیت آزادی
اجاز دارم نظر صریح و قاطع جمعیت را در
امر نفت اعلام کنم
نظر جمعیت آزادی در باب نفت عبارت
از مباشرت تدریجی ملت ایران در صنعت و
تجارت نفت میباشد
بین المللی شدن صنعت نفت را یک مرحله

موصول و دوره عمل زراعتی دریافت دارند که اینک که سازمان برنامه و شرکت قند در حال حاضر این عمل را مینمایند و هر چه ممکن است در این باره تسهیلاتی قائل شویم تا عمل برای طبقه مولد ثروت عادت شود و از این راه بهره مند گردیده به مزایای آن توجه پیدا کنند. طبق اطلاع حاصله سازمان برنامه در نظر دارد یک کارخانه کود شیمیائی ۳۰۰ الی ۶۰ هزار تنی خریداری و وارد کشور نماید حقا و انصافا از این عمل و اقدام سازمان سیاستگذاریم ولی باید به مرض آقایان محترم برسانم این مقدار بهیچوجه کافی نیست زیرا کشور ایران در حال حاضر تقریباً حد متوسط پنج میلیون هکتار اراضی زیر کشت دارد اگر یک پنجم آن را هم یعنی یک میلیون هکتار بخواهیم با کود شیمیائی کشت و بتدریج پیش برده و برای هر هکتاری چنانچه در سال جاری عمل شده هکتاری ۴۰۰ الی ۵۰۰ کیلو در اراضی محصولات مختلف کود ریخته شده بنا بر این اگر حساب کنیم حداقل کارخانه خواهیم خواست که سه سالانه ۵۰۰ هزار تن کود شیمیائی تهیه نماید حال نمیدانم آیا مقدور است از مقام ریاست استدعا کنم بانوجه به حساسیت موضوع دستور فرمایند در این مورد بدولت ابلاغ شود تا به سازمان برنامه در این باره تذکر لازم داده شود یا خیر

اولاً با توضیحاتیکه باز کرده به مرض رساندم و قطع دارد مورد توجه اولیاء قسمت کشاورزی سازمان برنامه که اهل فن هستند قرار خواهد گرفت و با بررسی کامل کارخانه بطرفیت مورد نیاز سفارش خواهند داد که کافی برای انجام مقصود بود و بعداً موجبات شیمیائی فراهم نگردد

نائباً بمقیده بند، هر چه در این کار تسریع شود بجا و بصالحات کشور از لحاظ پیشرفت امور کشاورزی خواهد بود در اینجا وظیفه خود می دانم با عرض درود بروح پرفتوح فقید سعید اعلی حضرت رضا شاه کبیر مطلبی را که چندین قبل در محفل شنیدم و با طرح مطلب و عرض بنده بی ارتباط نیست باستحضار رسانم - و انتظار دارم قسمت کشاورزی سازمان برنامه هم توجه فرمایند

موقعیکه گزارش سفارش کارخانه سیمان را به مرض شاهنشاه فقید میرسانند ظرفیت کارخانه را سی تنی تعیین نموده بودند بمحض ملاحظه عدد ۳۰ رقم زبور را قلم می کشند و یکصد تن مرقوم فرمایند با اینکه در آن موقع پیش بینی بسیار دقیق بهوقمی می فرمایند مع الوصف امروز برای العین ناظر هستیم که چندین صد تن هم برای عملیات ساختمانی و عمرانی کافی نیست و الباعه سیمان بازار سیاه عیبی پیدا

کرده نرخ کارخانه با بازار سیاه تنی هزار و چهارصد ریال تفاوت قیمت دارد پس نسبت بکارخانه تهیه کود شیمیائی هم بایستی در این موقع پیش بینی و بررسی کامل بشود و سپس اقدام گردد زیرا قطعی است که از طرف کشاورزان بواسطه تفاوت حاصله از میزان محصول استقبال قابل ملاحظه خواهد شد

قسمت دیگر که بخواهیم به مرض برسانم مربوط بشهر مقدس مشهد است. همه آقایان محترم میدانند رفاه و آسایش عموم همیشه در مدنظر بندگان اعلی حضرت همایونی بوده و در تمام موارد و مراحل این قسمت رابطه دولت و مجلسین امر مؤکد میفرمایند برای رفاهیت ساکنین مشهد و زوار و مسافرین و رهائی از آن آب منجلاب که قطعاً در وسط خیابان نادری ملاحظه فرمودند موقع تشریف فرمائی موبک ملوکانه برای افتتاح راه آهن مشهد به نمایندگان انجمن شهر مقرر فرمودند اینک که با اتصال راه آهن از تمام نقاط کشور و خارج از کشور جمعیت زیادی باین باین شهر رفت و آمد می کنند برای شهرستان مذهبی مشهد از هر چیز واجب و لازم تر آب تصفیه شده و لوله کشی آب اساسی است که بایستی جدیت شود این مقصود در نزدیکیترین وقت ممکنه انجام گردد و تذکر فرمودند که عملاً دیدیم تأمین بهداشت مردم در درجه اول از وجود آب مشروب تصفیه شده و مورد اعتماد صورت خواهد گرفت بیروی از اوامر ملوکانه انجمن شهر و شهردار وقت مشهد با کمک و مساعدت اولیاء محترم سازمان برنامه و توجه کامل مخصوص نمایندگان خراسان مقدماتی فراهم گردید که انشاءاله بهین زودی لوله کشی آب اساسی مشهود در دست عمل قرار خواهد گرفت برای سرعت عمل و تعقیب از این امر مهم نایب رئیس انجمن شهر با اختیاراتی از طرف انجمن شهر تعیین و بوزارت کشور معرفی گردیده و از طرف وزارت کشور هم معارفی گردیده و از طرف برنامه جهت خاتمه عمل معرفی که مرتباً در تماس میباشیم امیدواریم زود انجام موضوع را هر چه زودتر با اطلاع امانی منتظر بود و از این حالت مایوسی خارج میشوند

بعلاوه برای توسعه کارخانجات خراسان که آن هم بنا بامر اعلی حضرت همایونی موقع تشریف فرمائی در مشهد دستور و تأکید فرمودند و در سازمان برنامه پروژه آن تهیه شده اقدام فوری معمول گردد چون محصول چغندر یکی از پایه های اقتصادی و پیشرفت امور کشاورزی کشور است و از هر جهت بفتح تولید کننده و مصرف کننده میباید امیدوارم هر ارض صادقاته ام مورد توجه قرار گیرد و از جناب آقای ذوالفقاری تمنا دارم در این خصوص بطل توجه فرموده در هیئت دولت مطرح و ما را یاری فرمایند انشاءالله مانند سال قبل نخواهد بود و اما قسمت تریاک را که در بالا اشاره

است که قابل توجه میباید کشاورزان عملاً بدستگاه شرکت قند ثابت نمودند و بآنها واضح است که محصول کارخانه های قند حوزه خراسان روز افزون میباید و بیش از ظرفیت کارخانه های فعلی است در صورتیکه بعنوان مختلف مانع اضافه تولید هستند و از طرفی قیمت چغندر و مزایاییکه برای چغندر کاری قائل هستند با هزینه کود ریزی و کشت و برداشت و سرگردانی برای تعویل محصول ابداً قابل مقایسه نیست که در این باره تصور میکنم سوابقی هم در شرکت قند باشد مع الوصف چغندر کاران و روستائیان حوزه خراسان چون نمیتوانند محصول دیگری بواسطه برودت کشت نمایند لاعلاج تعقیب از بدست آوردن این محصول دارند از طرفی چون بالا بردن سطح زندگی روستائیان همواره مورد نظر و توجه شخص اول مملکت اعلی حضرت همایونی بوده و میباید جادارند که سازمان برنامه و شرکت قند عطف توجهی بقیمت و مزایای چغندر کاری بنمایند و برای تولید کننده گان حقوق عادلانه قائل شوند برای استحضار آقایان محترم حاصل و منافع یک تن چغندر را معروض میدارم قیمت یک تن چغندر بامزایاییکه میدهند بطور متوسط در حوزه خراسان بدست تولید کننده ۷۵۰ ریال میرسد از یک تن چغندر حد متوسط ۱۵۰ کیلو قند عاید میشود که نرخ دولتی در حال حاضر سه هزار ریال است در واقع یک چهارم سهم کشاورز است و سه چهارم سود ویژه کارخانه جات قند میباید بحمدالله طبق بیانه های موجود سود ویژه کارخانجات فوق العاده خوب و رضایت بخش بوده که همیشه ضرب المثل دستگاه قرار گرفته و قرار دارد با از بین رفتن محصول تریاک که تا حال برای جبران آن نسبت بحال روستائیان فکری نشده بنظر بنده شایسته است که تعدیلی در قیمت چغندر و همچنین مزایای آنرا که از چغندی قبل سازمان برنامه و شرکت قند وعده داده زودتر به مرحله عمل در آورند قطعاً تا اندازه کفک بحال تولید کننده گان بوده و باعث تشویق آنها خواهد بود و از این حالت مایوسی خارج میشوند

بعلاوه برای توسعه کارخانجات خراسان که آن هم بنا بامر اعلی حضرت همایونی موقع تشریف فرمائی در مشهد دستور و تأکید فرمودند و در سازمان برنامه پروژه آن تهیه شده اقدام فوری معمول گردد چون محصول چغندر یکی از پایه های اقتصادی و پیشرفت امور کشاورزی کشور است و از هر جهت بفتح تولید کننده و مصرف کننده میباید امیدوارم هر ارض صادقاته ام مورد توجه قرار گیرد و از جناب آقای ذوالفقاری تمنا دارم در این خصوص بطل توجه فرموده در هیئت دولت مطرح و ما را یاری فرمایند انشاءالله مانند سال قبل نخواهد بود و اما قسمت تریاک را که در بالا اشاره

کردم شکر خدا را که در روز قبل دومین سال مرگ تریاک بود که بیروی از اوامر عالی ملوکانه بر انداختن این سهم مملکت از هر جهت برای کشور و نسل آینده مفید بود در ظل توجهات عالی انشاءالله بسر منزل مقصود کاملاً خواهیم رسید در اینجا اجازه می خواهم که اطلاعات خود را در این زمینه به مرض برسانم تا انشاءالله وزارت بهداری و ادارات مربوطه اقدام مفید و مقتضی منظور داند در منطقه خراسان سالانه تقریباً ۱۵ میلیون تومان در آمد تولید تریاک و خشخاش بود که از بین رفت دولت ها به زارعین وعده دادند که از طریق دیگر جبران خواهد شد و بخواهند کرد و بوزارت کشاورزی طریقی اتخاذ خواهد نمود که محصول دیگری جای نشین آن شود این وعده ها صورت عملی نیاند کرد ما هم عرض نداریم خوشوقتیم که اوامر مطاع را بنهر احسن اجرا نمودیم و رضایت خاطر خطیر شاهانه را فراموش نمیکنیم تا این سهم مملکت رخت بر بندد ولیکن تقاضا داریم اجازه فرمایند از طریق دیگر تریاک وارد کشور شود بنده باطمینان کامل از پشت این تریبون به مرض می رسانم و بوزارت بهداری اطلاع میدهم که از مرزهای خراسان تریاک آهم مخلوط با مواد خارجی وارد میشود و یک قاچاقچی در قفل و انفال این قسمت هستند این جریان مطلبی است که بر اولیاء امور استقامت هم پوشیده نیست بنظر بنده سزاوار است از یک طرف برای نجات نسل حاضر و نسل های آینده با اقدام کاری از یک درآمد قابل ملاحظه معروم و از طرف دیگر سرمایه ملی که طلا باشد از دست بدهیم در مقابل یک هدیه قاچاقچی استفاده جو استفاده سرشار ببرند در این خصوص پیش از این عرض نمیکند و ناظر عملیات قاچاقچیان و قاچاق بگیرها میباشم اگر جلو گیری نشود مجدداً با اسم و رسم به مرض خواهیم رسانید

در خانه هر ایضاً باستحضار میرسانم و توجه وزارت راه را جلب مینمایم - عده اصحابان اراضی ایستگاه و تأسیسات راه آهن مشهد مزاحم اینجناب و شاید سایر آقایان نمایندگان محترم خراسان هستند و ما را چه می نمایند تقاضای آنها بعقیده اینجناب مشروع میباید و تا اندازه گفته های خود محق هستند زیرا وزارت راه اراضی آنها را که خرده مالک و ساکن در محل بوده و بعضی اساساً بی خانمان شده اند یعنی خانه مسکونی آنها را خراب نموده اند تا حال سرگردان میباشند هر چه بوزارت راه متوسل میشوند به نتیجه مثبت نرسیده فقط با ابلاغ ناما اینکه قریباً سازمان برنامه حساب شما را تصفیه مینمایند قانع میشوند مردمی که از زراعتی خود را از دست داده و اینک فانه همه چیز شده است حاضر بقبول این نوع مذاکرات پس از دو سال نبوده و قابل تحمل نیست از جناب آقای وزیر راه که

همواره رفاهیت حال عموم را طالب است در خواست داریم اولاً دستور فرمائید حساب صاحبان اراضی را بر روی اساس و پایه مستحکم که علاوه روز تصرف باشد تصفیه نمایند تا ببالاخره قرار پرداخت وجه اراضی را در مدت معینی بدهند تا صاحبان آن از حال بلا تکلیفی خارج شده و نیز از صورت بدبختی بدولت خارج گردند از این بذل مرحمت و تشریک مساعی کمال امتنان را خواهم داشت (احسن است احسن)

۳. قرائت نامه وزارت دربار شورای ملی بمناسبت میلاد سعادت اعلی حضرت همایونی

نایب رئیس - بمناسبت میلاد سعادت اعلی حضرت همایون شاهنشاهی از طرف مجلس عرض تبریک شد و مطابق معمول دست گلی تقدیم گردید. مرقومهای که از وزارت دربار در پاسخ احساسات آقایان رسیده است هیئتاً قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی بفرمان مطاع مبارک شاهانه وزارت دربار شاهنشاهی از تبریکات خالصانه و گل زیبای اهدائی جنابعالی بمناسبت میلاد سعادت همایونی اظهار تشکر نموده مسرت خاطر خطیر ملوکانه را ابلاغ مینماید.

۴. اخذ رأی و تصویب تقاضای آقای دکتر امیر نیرومند

دکتر امیر نیرومند راجع به ارجاع سؤال ایشان بکمیسیون تحقیق رسیده است که چون در جلسه گذشته موضوع دوفوری معارض بود تقاضای ایشان مطرح نشد فعلاً هم ایشان قانع نشده تجدید درخواست فرموده اند بنا بر این همین درخواست ایشان با ماده واحده ای که در اینخصوص است قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد) مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی بانهایت احترام تعقیب استعدهائی که در جلسه علنی مجلس شورای ملی دایره به ارجاع رسیدگی بکارنگاه برق تهران به کمیسیون تحقیق تمنی دارد طبق آئین نامه این موضوع را بکمیسیون تحقیق ارجاع فرمائید که با حضور اینجناب و وزیر مسئول مدارک لازم تقدیم و مورد رسیدگی قرار گیرد.

دکتر امیر نیرومند نمایندگان - بسیار خوب، صحیح است.

نایب رئیس - چون برای اولین بار است که موضوع سؤال بکمیسیون تحقیق

ارجاع میشود ممکن است آقایان اطلاع از جزئیات ماده واحده نداشته باشند و بطبع و توزیع هم نشده است بنا بر این عین ماده واحده که بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است قرائت می شود (شرح زیر قرائت شد)

ماده واحده - در صورتیکه سؤال کننده از پاسخ وزیر یا معاون او قانع نگردید میتواند تقاضا نماید رسیدگی به موضوع سؤال بکمیسیون مخصوص رسیدگی به سؤالات منتخب از شعب به نسبت هر شعبه ۳ نفر که در هر سال مقارن انتخاب هیئت رئیسه برای مدت یکسال انتخاب خواهد شد ارجاع گردد و در صورت تصویب مجلس موضوع سؤال بکمیسیون ارجاع خواهد گردید.

کمیسیون مزبور که برای اولین بار استثنائاً پس از تصویب این ماده انتخاب خواهد گردید مکلف است از تاریخ ارجاع ظرف یکماه برای روشن شدن مطلب بهر طریق که صلاح بداند اعم از خواستن سوابق امر و یا اخذ توضیح کتبی و شفاهی از شخص وزیر و هر گونه تحقیقات دیگری که لازم بداند بموضوع رسیدگی نموده در صورتیکه مسامحه در اجرا یا تخلف یا نقض قانون مشاهده نمود گزارش خود را تنظیم و بمجلس تقدیم دارد.

چنانچه مدت یک ماه برای رسیدگی کافی نبود کمیسیون میتواند با اجازه مقام ریاست مجلس فقط برای یک ماه دیگر مدت رسیدگی را تمدید نماید.

گزارش مزبور در مجلس مطرح و پس از اظهارات سؤال کننده و وزیر یا معاون او و بیانات یک مخالف و یک موافق که هر کدام از تیمساعات تجاوزه نخواهند نمود نسبت بگزارش کمیسیون اخذ رأی بعمل آمده و چنانچه مجلس با تصویب گزارش مزبور عدم رضایت خود را از وزیر ارجاع نمود طبق اصل ۶۷ متمم قانون اساسی رفتار خواهد شد.

تبصره ۱ - گزارش کمیسیون که ظرف مدت مذکور در ماده واحده باید فقط به مجلس تقدیم شود از تاریخ طبع و توزیع آن ظرف مدت ۱۵ روز در مجلس مورد شور قرار خواهد گرفت و چنانچه در این مدت مطرح نگردید بتقاضای سؤال کننده باید جزء دستور قرار گرفته و مطرح شود تبصره ۲ - عضویت در کمیسیون مخصوص رسیدگی بسؤالات منافی با مذهب و دین مذکور در ماده ۲۳ آئین نامه نخواهد بود.

نایب رئیس - آقایانی که با ارجاع موضوع بکمیسیون تحقیق موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد به کمیسیون تحقیق ارجاع میشود طبق ماده واحده

۵. مذاکره در لایحه الحاق تبصره بماده اول قانون اعزام محصلین بخارجه

نایب رئیس - تبصره الحاقی بماده

یک قانون اعزام محصل بخارجه که در جلسه گذشته دو فوریت آن تصویب شده مطرح است قرائت می شود (شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی ضمن ماده ۱ قانون محصلین ایرانی در خارجه مصوب ۲۳ تیر ماه ۳۶ مقرر گردیده است که در اعزام دانشجویان به خارجه احتیاجات کشور مورد توجه واقع گردد چون با رسیدگی هائی که شده باید مهتدین و دارندگان دانشنامه لیسانس بالا اعزام شوند بانجهت تبصره ذیل برای الحاق بماده ۱ قانون فوق الذکر با قید دوفوریت پیشنهاد و تقاضای تصویب آنرا مینماید:

تبصره - برای رشته های تحصیلی که دارطلبان آنها از بین مهتدین و دارندگان دانشنامه لیسانس بالا باید انتخاب شوند حداکثر سن ۲۸ سال تعیین میگردد.

نخست وزیر - دکتر اقبال وزیر فرهنگ - دکتر مهران نایب رئیس - کلیات مطرح است آقای امید سالار

امید سالار - همکاران ارجمند اگر خاطر مبارکشان باشد در جلسه هفتم اردیبهشت ماه ۱۳۳۶ موقتی که این قانون مطرح بود بنده پیشنهادی نظیر این پیشنهاد کردم که تعیین تمدید سن ۲۲ سال برای اعزام دانشجویان کم است متأسفانه در آن موقع شایب جناب آقای وزیر فرهنگ توجه فرمودند و مخصوصاً فرمودند که با تجربیاتی که دارم بهتر است که جوانتر باشند و همکار محترم آقای مهندس جعفرودی هم تعالبت فرمودند و فرمودند که بهتر این است که از سبکسل دوم متوسطه بتوانند بروند و جوانتر باشند و بنده بیاس احترام فرمایش آقایان در تصویب پیشنهاد خود اصراری نکردم و پیشنهاد خود را اصلاح کردم که حد اقل داشتن دیپلم متوسط باشد و الا آن خوشبختانه وزارت فرهنگ به از ماه بر خورده است که تذکر اصلاحی آن روز بنده بی پایه و بی اساس نبوده است و حالاً تقاضا کرده اند ضمن تبصره الحاقی بماده اول سن ۲۸ سال باشد بنده چون امروز پیشنهاد کرده بودم امروز هم مخالفتی ندارم فقط خواستم تذکر بدهم که اگر این مطلب صحیح بود و قابل قبول چاردر آن موقع قبول نکردید و اگر چنانچه بی تناسب بود چرا حالا پیشنهاد فرموده ام چون خدای نخواستہ ممکن است این توهم پیش بیاید که وضع قوانین از طرف مجلس بایشان اداتی که دولت میکند برای تأمین و انتظام و رفاه و آسایش ملت نیست و خدای نخواستہ نظریات شخصی برای اشخاص بخصوص وجود دارد و اگر این توهم وجود یابد جای بسیار تأسف است و یک موضوع دیگری که بنده در همان روز عرض کردم و این راهم

مجلس شورای ملی در این باره به موضوع رسیدگی به سؤالات منتخب از شعب به نسبت هر شعبه ۳ نفر که در هر سال مقارن انتخاب هیئت رئیسه برای مدت یکسال انتخاب خواهد شد ارجاع گردد و در صورت تصویب مجلس موضوع سؤال بکمیسیون ارجاع خواهد گردید.

کمیسیون مزبور که برای اولین بار استثنائاً پس از تصویب این ماده انتخاب خواهد گردید مکلف است از تاریخ ارجاع ظرف یکماه برای روشن شدن مطلب بهر طریق که صلاح بداند اعم از خواستن سوابق امر و یا اخذ توضیح کتبی و شفاهی از شخص وزیر و هر گونه تحقیقات دیگری که لازم بداند بموضوع رسیدگی نموده در صورتیکه مسامحه در اجرا یا تخلف یا نقض قانون مشاهده نمود گزارش خود را تنظیم و بمجلس تقدیم دارد.

چنانچه مدت یک ماه برای رسیدگی کافی نبود کمیسیون میتواند با اجازه مقام ریاست مجلس فقط برای یک ماه دیگر مدت رسیدگی را تمدید نماید.

گزارش مزبور در مجلس مطرح و پس از اظهارات سؤال کننده و وزیر یا معاون او و بیانات یک مخالف و یک موافق که هر کدام از تیمساعات تجاوزه نخواهند نمود نسبت بگزارش کمیسیون اخذ رأی بعمل آمده و چنانچه مجلس با تصویب گزارش مزبور عدم رضایت خود را از وزیر ارجاع نمود طبق اصل ۶۷ متمم قانون اساسی رفتار خواهد شد.

تبصره ۱ - گزارش کمیسیون که ظرف مدت مذکور در ماده واحده باید فقط به مجلس تقدیم شود از تاریخ طبع و توزیع آن ظرف مدت ۱۵ روز در مجلس مورد شور قرار خواهد گرفت و چنانچه در این مدت مطرح نگردید بتقاضای سؤال کننده باید جزء دستور قرار گرفته و مطرح شود تبصره ۲ - عضویت در کمیسیون مخصوص رسیدگی بسؤالات منافی با مذهب و دین مذکور در ماده ۲۳ آئین نامه نخواهد بود.

بمدار چندی بهش بر میخورید اعزام محصلین از اول تا ششم ابتدائی که امروز بنده عرض کردم بوزارت فرهنگ الان هم عرض میکنم که این اجازه یک تصدیق ضمنی است که وسیله تحصیل این نوابو گان را در داخل کشور خودمان نداریم چون هیچیک از کشورهای دنیا که بنده قسمت زیادی از آن را دیده ام نظیر ندارد که شاگردان شش ساله اول بروند و در کشورهای خارج تحصیل کنند رفقای امروز هم کارگران من که آرزو هستند امیدوارم من و آن ها زنده باشیم و بعد از ۷ یا ۸ سال که نورچشمان عزیز بر می گردند اشکالات داخلی و خارجی که با آن مواجه میشوند امروز بروم خدمتشان عرض کنم که نتیجه ای گرفته اند جز اینکه آقایان مجبور باشند که بروند خارجه تحصیل کنند و با آنچه ای خودشان صعبت کنند و بنده دیگر عرضی ندارم و مخالفت را پس میگیرم

نایب رئیس - آقای صدرزاده صدرزاده - عرض کنم حضور آقایان همانطوری که مشهود است و ملاحظه می فرمائید یک رغبت عمومی در تعلیم و تربیت در مملکت ما وجود آمده و ما باید تمام وسائلی که برای پیشرفت این رفعت مردم فکری کنیم بوجود بیآوریم تا بتوانیم آنها را با مال خردشان برسانیم از طرف دیگر هم بطوریکه ملاحظه میفرمائید یک نهضتی هم مملکت ما بطرف صنعت دارد بنا بر این احتیاج به متخصصین فنی داریم و همین جهت هم هست که اغلب کارهای که شروع میشود متخصصین خارجی با مبالغ بسیار زیادی دعوت میشوند امروز که آن قانون اصلی مطرح شد نظیر این بود که عده ای که تحصیلات ابتدائی و متوسطه را در مملکت خودمان انجام داده اند برای رشته های تخصصی بخارج بروند و تحصیلات آنها در حدود متوسطه کامل باشد بنا بر این سنی که در قانون تعیین شده بود بجا بود زانند از آنهم مناسبی نداشت برای اینکه اشخاصی که تحصیلاتشان تمام شده است بعد از یک مدت طولانی ترك تحصیل اگر بخواهند بروند تحصیل کنند شاید موفقیت زیادی بدست نیابند اما در ضمن عمل در وزارت فرهنگ معلوم شد که در بعضی رشته ها اشخاصی را که مهندس یا لیسانس هستند باید دعوت شوند که بخارج بروند البته این یک نتیجه دیگری هم برای کسانی که خواهد داشت برای اینکه کسانی که تحصیلات دوره لیسانس را گذرانده باشند زودتر میتوانند دوره تحصیل را در آنجا فرا بگیرند و زودتر مملکت را کردند و ما از وجود آنها استفاده کنیم (صحیح است) مثلاً فرض فرمائید اگر ما برای رشته برق بخواهیم شاگردی که تحصیلات متوسطه را تمام کرده بفرستیم شاید سال طول

مجلس شورای ملی در این باره به موضوع رسیدگی به سؤالات منتخب از شعب به نسبت هر شعبه ۳ نفر که در هر سال مقارن انتخاب هیئت رئیسه برای مدت یکسال انتخاب خواهد شد ارجاع گردد و در صورت تصویب مجلس موضوع سؤال بکمیسیون ارجاع خواهد گردید.

کمیسیون مزبور که برای اولین بار استثنائاً پس از تصویب این ماده انتخاب خواهد گردید مکلف است از تاریخ ارجاع ظرف یکماه برای روشن شدن مطلب بهر طریق که صلاح بداند اعم از خواستن سوابق امر و یا اخذ توضیح کتبی و شفاهی از شخص وزیر و هر گونه تحقیقات دیگری که لازم بداند بموضوع رسیدگی نموده در صورتیکه مسامحه در اجرا یا تخلف یا نقض قانون مشاهده نمود گزارش خود را تنظیم و بمجلس تقدیم دارد.

چنانچه مدت یک ماه برای رسیدگی کافی نبود کمیسیون میتواند با اجازه مقام ریاست مجلس فقط برای یک ماه دیگر مدت رسیدگی را تمدید نماید.

گزارش مزبور در مجلس مطرح و پس از اظهارات سؤال کننده و وزیر یا معاون او و بیانات یک مخالف و یک موافق که هر کدام از تیمساعات تجاوزه نخواهند نمود نسبت بگزارش کمیسیون اخذ رأی بعمل آمده و چنانچه مجلس با تصویب گزارش مزبور عدم رضایت خود را از وزیر ارجاع نمود طبق اصل ۶۷ متمم قانون اساسی رفتار خواهد شد.

تبصره ۱ - گزارش کمیسیون که ظرف مدت مذکور در ماده واحده باید فقط به مجلس تقدیم شود از تاریخ طبع و توزیع آن ظرف مدت ۱۵ روز در مجلس مورد شور قرار خواهد گرفت و چنانچه در این مدت مطرح نگردید بتقاضای سؤال کننده باید جزء دستور قرار گرفته و مطرح شود تبصره ۲ - عضویت در کمیسیون مخصوص رسیدگی بسؤالات منافی با مذهب و دین مذکور در ماده ۲۳ آئین نامه نخواهد بود.

نایب رئیس - تبصره الحاقی بماده

بکشد ولی اگر دوره ایسانس را گذرانده باشد بعد از دو سال مملکت میتواند از وجود آن‌ها بهره‌مند شود این بوده است که این پیشنهاد را وزارت فرهنگ کرده است و فوریت آن را هم مجلس محترم قبول کرده است اما از لحاظ فرم قانونگذاری مادرماده ۹۹ پیشنهاد کرده‌ام ابوابی را که دولت تقدیم می‌کند یا بصورت ماده واحده یا بصورت مواد است بنابراین تصویب تبصره برای الحاق بیک ماده‌ای از لحاظ فرم قانونی خیلی درست بنظر نمی‌آید در صورتی که جناب آقای وزیر فرهنگ موافقت نفرمایند و با اصل منظور هم مغایرتی ندارد لایحه این طور بشود ماده واحد مجلس شورای ملی الحاق تبصره زیر را بماده اول قانون مربوط بمحصلین ایرانی در خارج تصویب و اجاره آنرا می‌دهند آنوقت تبصره همان تبصره‌ای باشد که وزارت فرهنگ پیشنهاد داده است تبصره - برای رشته‌های تحصیلی که داوطلبان آنها از بین مهندسان و دارندگان دانشنامه لیسانس بی‌الایه انتخاب شوند حداکثر سن ۲۸ سال تعیین می‌گردد.

نایب رئیس - در اصل مطلب تفاوتی نمیکند و پیشنهاد آقای صدرزاده بسیار مفید و بجاست آقای دولت آبادی فرمایشی دارید؟ (دولت آبادی - خیر موافقم چون دیگر نظری نیست بر ورود در ماده واحد برای میگیریم آقایانی که موافق هستند بر ورود در ماده واحد فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحد مطرح است

۶- تقدیم بک فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت گمرکات و انحصارات
نایب رئیس - آقای معاون وزارت گمرکات فرمایشی دارید؟

معاون وزارت گمرکات و انحصارات (خطاطان) - برای تهیه وسائل مبارزه با قاچاق و تشویق مغیرین و کاشفین بخصوص که موضوع مبارزه با قاچاق مورد توجه تمام آقایان نمایندگان محترم است لایحه‌ای باقید بک فوریت تهیه شده که با اجازه مقام ریاست تقدیم میکنم.

۷- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت کشور
نایب رئیس - آقای معاون وزارت کشور فرمایشی دارید بفرمایند

معاون وزارت کشور (دکتر) - (صدر) - راجع باجرایی قانون متمم قانون نظام وظیفه، آقایان بطوری که استحضار دارند اجرای آن بعهده وزارت کشور گذاشته شده است که از یازدهم آبان ماه امسال شروع میشود اما چون نه قانون تقسیمات کشور تهیه شده و اعتبار کافی برای اینکار در وزارت کشور است تقاضا شده است که یکسال تمدید شود (انتهاج - چی تمدید بشود) اجرای قانون متمم قانون

نظام وظیفه که بعهده وزارت کشور گذاشته شده در ۱۷ آذر ۱۳۳۵ تصویب شده و همچنین لایحه دیگری است راجع باصلاح قانون اقامت اتباع خارجه که مشکلاتی برای سیاحان خارجی داشت تقاضای اصلاح آنرا داریم (صحیح است)

۸- بقیه مذاکره و تصویب لایحه الحاق تبصره بماده اول قانون اعزام محصلین بخارج
نایب رئیس - ماده واحد قانون اعزام محصل مطرح است آقای دکتر رضائی مخالفین را چه می‌گوید؟

دکتر رضائی - بنده اگر بعنوان مخالف در این لایحه صحبت میکنم از این نقطه نظر است که در امر اعزام دانشجویان بخارج يك اشکالی پیش آمده است که مورد علاقه عدّه زیادی از دانشجویان دانشگاه است و در حقیقت بنده از جانب آنها می‌خواهم تقاضا کنم که آقای وزیر فرهنگ این مطلب را روشن بکنند. عرض کنم تا آنجا که بنده اطلاع دارم وزارت فرهنگ در اعلانی که برای اعزام دانشجویان بخارج کرده است يك نفر را برای علوم اداری در نظر گرفته است یعنی در حقیقت وزارت فرهنگ حقوق شده بنده هیچ مانعی ندارم که اگر دانشکده حقوق مایل باشد این رشته‌ها را در این رشته علوم سیاسی و رشته علوم اقتصادی و قسمت امور اداری است هر کدام را که خواست بتواند معرفی کند که این البته بک تبصره‌ای است در این قانون که ما مطابق آنچه که در این قانون بینی شده باید اجرا کنیم یعنی دانشگاه معرفی کند آن شاگرد اول هر دانشکده را در آن رشته‌ای که خودش لازم تشخیص میدهد (برق‌سور اعلام) - اگر چند رشته رشته باید انتخاب کند (برق‌سور اعلام) - چرا برای همه رشته‌ها نباید بشود (عرض کنم این صحبت آن روز شد در موقعی که قانون مطرح بود آقایان سؤال فرمودند و متذکر شدند بنده هم جواب عرض کردم برای اینکه شاگردان اول رشته های مختلف دانشگاه عده شان خیلی زیاد تر است و اعتبار کافی ما برای همه اینها نداریم و همین دلیل هم هست که این قانون فقط نسبت به يك قسمت از این شاگردهای اول اجرا شده است و برای اینکه این عمل خلاف قانون هم نشده باشد ما آمدم این قانون را منطبق کردیم با اعتباراتی که در اختیار داریم و آقایان تصویب فرمودند که هر دانشکده ای یک نفر بفرستد در تمام دانشکده های تهران در حدود ۲۰ نفر خواهد شد که ما اینها را ارسال خواهیم فرستاد اما در اینک هر دانشکده‌ای اگر رشته های مختلف دارد کدام يك از آنها را ترجیح میدهد بفرستد آن بسته بنظر شورای دانشکده و شورای دانشکده است

اول اعزام سایر افراد این مطلب مربوط به مسابقه است یعنی ما يك اشخاصی را بموجب قانون از طریق مسابقه باید بخارج اعزام بداریم اینجا البته مسابقه يك شرایط علمی قرارداد شده است که داشتن دیپلم کامل متوسطه است حد اقل و داشتن حد اکثر ۲۳ سال اما اینکه در آن موقع ما سن را ۲۳ سال قرار دادیم یعنی ۲۲ سال بود بعد بموجب پیشنهاد آقایان نمایندگان شد ۲۳ سال این بود که در آن موقع فکر میکردیم که این مجله‌ای که خواهیم فرستاد فقط از دیپلمه های کامل متوسطه است و این سن را بیش از حد تعیین کردیم با پیشنهاد جناب عالی يك هموزن منطبقی که امروز عرض می‌کنم نبود اما این منطقی که ما امروزه زودادار کرده است که این تقاضا را بکنیم این است که در خود قانون پیش بینی شده است که اعزام این دانشجویان برای انجام تحصیلات باید قانون کمیسیونهای متعددی در وزارت فرهنگ تشکیل شود ما توجه کردیم باینکه مملکت در حال حاضر بچه‌هایی احتیاج دارد يك فهرستی تنظیم کردیم و بقیه بنده تنظیم این فهرست نه تنها در این مورد بسیار است اصولاً برای ارشاد و هدایت سایر جوانها هم که برای تحصیل میروند بسیار مفید است برای اینکه ما بر خوردیم باینکه بسیاری از موارد که کسی پیش توجه نداشت من جمله عرض میکنم متخصص بتون آرمه میگویند نداریم در ساختن آنها هم که امروز خیلی نادر و نایاب است بطوریکه اغلب ساختمانها مدتی برای بتون ریزی و مصالح بتون معطل میمانند باینکه آن متخصصین که معروف هستند و کارهای مختلف دارند نمیتوانند باین کارها برسند کسی هم باین احتیاج توجه نداشت مادر نظر گرفتیم که برای اینکار و سایر رشته‌های تخصصی از این قبیل محصل بخارج بفرستیم اما اگر ما دایر بشود که یک نفر یا چند نفر متخصص در این قسمت بخواهیم تربیت بکنیم البته آنها باید مهندس ساختمان باشند و بعد در آن رشته‌های تخصصی کارآموزی کنند و تکمیل کنند معلوماتشان را حالا اگر بخواهیم یک نفر دیپلمه متوسط بفرستیم که اول برود آنجا تحصیل مهندسی ساختمان بکند بعد از چهار سال و یا پنج سال مهندس ساختمان بشود بعد آن رشته تخصصی را بیاورد و در ۷ یا ۸ سال طول میکشد همانطور که آقای صدرزاده فرمودند تا ما به نتیجه برسیم چه بهتر از این که بیائیم در این رشته از مهندسان ساختمانانی که از دانشکده فنی فارغ التحصیل شده اند آنها را بفرستیم این بعد از یک سال و دو سال ما ب نتیجه میرساند کم خرج تر است و از لحاظ مدت هم کمتر است

این تقاضایی که شده از این جهت است برای اینکه ما این شرط سن را در مورد کسانی که مهندس یا لیسانس یا دار کتر هستند اگر بخواهیم رعایت بکنیم البته امکان ندارد ما بین این اشخاص يك کسانی در ۲۳ سالگی پیدا بکنیم که مهندس باشد یا درجه دکتری داشته باشد اینست که اینجا سن را بالا بردیم (صحیح است) اما اینکه ما رشته‌ها را تعیین کردیم بنظر بنده ما از این يك نتیجه خیلی عالیتری خواهیم گرفت اگر آقایان مراجعه فرموده باشند بآن صورت رشته‌هایی که ما اعلام کرده‌ایم و برای آنها داوطلب خواستیم اگر بآن صورت توجه نفرمایند خواهید دید که تمام يك رشته‌های تخصصی رفتی است که امروز مورد حاجت مملکت است و جوانهای ما عموماً از این احتیاجات اطلاع ندارند همینکه اطلاع پیدا بکنند چون آهائی که ما نوشته‌ایم الان در حدود صد نفر است چون اعتبار بیشتر نداشتیم ما مثلا متخصص مهندسی بهداشت و مهندسی بتون آرمه و مهندسی برق و معلم داریم که جوانهای این مملکت مخصوصاً محصلینی که بخارج میروند و مخصوصاً محصلینی که الان در خارج هستند توجه باین صوت و باین لیستی که ما روی يك مطالعات شخصی کرده‌ایم بکنند سعی کنند که رشته های تحصیلیشان را منطبق با این احتیاجات بکنند البته این نتیجه از حیث این که وزارت فرهنگ يك عده‌ای را بخارج می فرستد برای این کار مفید خواهد بود از طرف دیگر يك وسیله ارشاد و هدایتی است برای سایر جوانان که بخواهند در خارج و یا در داخل مملکت يك رشته‌های تحصیلی را طی کنند ضمناً عرض می‌کنم که با پیشنهاد آقای صدرزاده که خیلی صحیح و کاملاً منطقی است بنده کاملاً موافقم که بصورت ماده واحد نوشته شود

نایب رئیس - پیشنهاد آقای صدرزاده (شرح زیر قرائت شد)

تبصره - شاگردان اول دیپلمه و لیسانس به ها و یاد کترها برای رشته های تحصیلی که وزارت فرهنگ در نظر میگیرد حق تقدم بر سایرین در عزمیت بخارج دارند عمیدی نوری

نایب رئیس - آقای مهندس هدایت پیشنهاد بنده و جناب آقای عمیدی نوری تقریباً هر دو يك معنی دارد بنده پیشنهاد خود را یکدفعه دیگر قرائت میکنم که آقایان توجه بفرمایند (پیشنهاد را شرحی که گذشت مجدداً قرائت نمودند)

مهندس هدایت - در نتیجه توضیحاتی که جناب آقای وزیر فرهنگ دادند بنده این تبصره را تقدیم کردم وزارت فرهنگ الان متوجه شده است که در مملکت برای يك رشته های تخصصی بخصوص متخصص کم دارد مثلا همانطوری که فرمودند برای مجاسبه بتون آرمه و یا فرض بفرمایند علوم اداری و یا برق و غیره ما متخصص کم داریم شاگردان اولی که در همان رشته و در همان سال که دانشجویان اعزام میشوند از دانشکده های ما فارغ التحصیل شده باشند بنده خیال میکنم که اگر این اجازه داده بشود که اینها حق الوایت دارند برفع مملکت است برای اینکه اینها در مملکت خودشان در دانشکده شاگرد اول شده اند و بنابراین محصلین خوبی در خارج خواهند بود مضافاً بر اینکه دوره تحصیلی شان در خارج خیلی طولانی نخواهد بود دوباره سال خواهند بود و بعد از اینکه مراجعت کردند برای مملکت مفید واقع خواهند شد و از وجودشان استفاده خواهند شد و این اشکال نماینده محترم که

نایب رئیس - جناب آقای صدرزاده توضیحی در اطراف پیشنهاد خود دارید؟

این تقاضایی که شده از این جهت است برای اینکه ما این شرط سن را در مورد کسانی که مهندس یا لیسانس یا دار کتر هستند اگر بخواهیم رعایت بکنیم البته امکان ندارد ما بین این اشخاص يك کسانی در ۲۳ سالگی پیدا بکنیم که مهندس باشد یا درجه دکتری داشته باشد اینست که اینجا سن را بالا بردیم (صحیح است) اما اینکه ما رشته‌ها را تعیین کردیم بنظر بنده ما از این يك نتیجه خیلی عالیتری خواهیم گرفت اگر آقایان مراجعه فرموده باشند بآن صورت رشته‌هایی که ما اعلام کرده‌ایم و برای آنها داوطلب خواستیم اگر بآن صورت توجه نفرمایند خواهید دید که تمام يك رشته‌های تخصصی رفتی است که امروز مورد حاجت مملکت است و جوانهای ما عموماً از این احتیاجات اطلاع ندارند همینکه اطلاع پیدا بکنند چون آهائی که ما نوشته‌ایم الان در حدود صد نفر است چون اعتبار بیشتر نداشتیم ما مثلا متخصص مهندسی بهداشت و مهندسی بتون آرمه و مهندسی برق و معلم داریم که جوانهای این مملکت مخصوصاً محصلینی که بخارج میروند و مخصوصاً محصلینی که الان در خارج هستند توجه باین صوت و باین لیستی که ما روی يك مطالعات شخصی کرده‌ایم بکنند سعی کنند که رشته های تحصیلیشان را منطبق با این احتیاجات بکنند البته این نتیجه از حیث این که وزارت فرهنگ يك عده‌ای را بخارج می فرستد برای این کار مفید خواهد بود از طرف دیگر يك وسیله ارشاد و هدایتی است برای سایر جوانها هم که برای تحصیل میروند بسیار مفید است برای اینکه ما بر خوردیم باینکه بسیاری از موارد که کسی پیش توجه نداشت من جمله عرض میکنم متخصص بتون آرمه میگویند نداریم در ساختن آنها هم که امروز خیلی نادر و نایاب است بطوریکه اغلب ساختمانها مدتی برای بتون ریزی و مصالح بتون معطل میمانند باینکه آن متخصصین که معروف هستند و کارهای مختلف دارند نمیتوانند باین کارها برسند کسی هم باین احتیاج توجه نداشت مادر نظر گرفتیم که برای اینکار و سایر رشته‌های تخصصی از این قبیل محصل بخارج بفرستیم اما اگر ما دایر بشود که یک نفر یا چند نفر متخصص در این قسمت بخواهیم تربیت بکنیم البته آنها باید مهندس ساختمان باشند و بعد در آن رشته‌های تخصصی کارآموزی کنند و تکمیل کنند معلوماتشان را حالا اگر بخواهیم یک نفر دیپلمه متوسط بفرستیم که اول برود آنجا تحصیل مهندسی ساختمان بکند بعد از چهار سال و یا پنج سال مهندس ساختمان بشود بعد آن رشته تخصصی را بیاورد و در ۷ یا ۸ سال طول میکشد همانطور که آقای صدرزاده فرمودند تا ما به نتیجه برسیم چه بهتر از این که بیائیم در این رشته از مهندسان ساختمانانی که از دانشکده فنی فارغ التحصیل شده اند آنها را بفرستیم این بعد از یک سال و دو سال ما ب نتیجه میرساند کم خرج تر است و از لحاظ مدت هم کمتر است

نایب رئیس - قرائت می شود (شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد می نمایم تبصره زیر بماده واحد اضافه شده

تبصره - شاگردان اول دیپلمه و لیسانس به ها و یاد کترها برای رشته های تحصیلی که وزارت فرهنگ در نظر میگیرد حق تقدم بر سایرین در عزمیت بخارج دارند عمیدی نوری

نایب رئیس - آقای مهندس هدایت پیشنهاد بنده و جناب آقای عمیدی نوری تقریباً هر دو يك معنی دارد بنده پیشنهاد خود را یکدفعه دیگر قرائت میکنم که آقایان توجه بفرمایند (پیشنهاد را شرحی که گذشت مجدداً قرائت نمودند)

مهندس هدایت - در نتیجه توضیحاتی که جناب آقای وزیر فرهنگ دادند بنده این تبصره را تقدیم کردم وزارت فرهنگ الان متوجه شده است که در مملکت برای يك رشته های تخصصی بخصوص متخصص کم دارد مثلا همانطوری که فرمودند برای مجاسبه بتون آرمه و یا فرض بفرمایند علوم اداری و یا برق و غیره ما متخصص کم داریم شاگردان اولی که در همان رشته و در همان سال که دانشجویان اعزام میشوند از دانشکده های ما فارغ التحصیل شده باشند بنده خیال میکنم که اگر این اجازه داده بشود که اینها حق الوایت دارند برفع مملکت است برای اینکه اینها در مملکت خودشان در دانشکده شاگرد اول شده اند و بنابراین محصلین خوبی در خارج خواهند بود مضافاً بر اینکه دوره تحصیلی شان در خارج خیلی طولانی نخواهد بود دوباره سال خواهند بود و بعد از اینکه مراجعت کردند برای مملکت مفید واقع خواهند شد و از وجودشان استفاده خواهند شد و این اشکال نماینده محترم که

راجع بعلوم اداری فرمودند به این ترتیب این مشکل حل شده و وزارت فرهنگ با اطمینان بیشتری يك عده متخصص برای رشته‌های تخصصی خواهد فرستاد این است که بنده خواهش میکنم که آقایان موافقت نفرمایند این تبصره تصویب بشود که هم گومکی خواهد بود بشاگردان اول مملکت و هم برای تربیت عده‌ای برای رشته های تخصصی

نایب رئیس - آقای وزیر فرهنگ **وزیر فرهنگ** - این پیشنهاد خیلی روشن نیست که مقصود از این اولویت چیست برای اینکه بحث مادر این است که عده‌ای را از طریق مسابقه می‌خواهیم انتخاب کنیم البته مقصود از مسابقه این است که يك عده‌ای که داوطلب میشوند و حائز شرایط قانونی هستند اینها بیایند با هم دیگر مسابقه بدهند و در واقع يك میدان مبارزه‌ای است که اینها جمع بشوند و يك امتحاناتی بدهند و بگویند کدام لایق تر و کدام مفید ترند اگر حق اولویت مقصود این باشد که بگوئیم اگر يك اشخاصی آمدند و مسابقه ای دادند و دارای يك نمره بودند آن کسی که در دانشکده شاگرد اول بوده است مقدم باشد این صحیح است و اگر غیر از این باشد بخواهیم بگوئیم که اینها مسابقه ندهند این اصلاً برخلاف قانون است (بعضی از نمایندگان - چرا) برای اینکه قانونی است که تصویب شده ما که نمی‌خواهیم بر گردیم و دوباره شروع بکنیم و بگوئیم بسم الله الرحمن الرحیم ماده اول يك قانونی که بتصویب رسیده است که بایستی از طریق مسابقه یک نفر را بخارج بفرستیم مسابقه هم شرطش معین است شرط تحصیلی معین است شرط سنی هم معین است شرط سنی را داریم برای اشخاصی که دارای درجه مهندس و لیسانس بیالا هستند بالا ترمی بریم باین دلایلی که عرض کردم ولی می‌خواهیم اصل مسابقه را از بین ببریم اگر اصل مسابقه را بخواهیم از بین ببریم يك مطلب جدا گانه‌ای است ولی این پیشنهاد را بنده باین طریق قبول میکنم که در صورت شرکت در مسابقه و تساوی شرایط باید بیکران البته حق اولویت با آن کسی است که شاگرد اول بوده یعنی اگر چهار نفر در مسابقه برای مهندسی برق امتحان بدهند و نفر مورد احتیاج باشد این دو نفر تعیین بشود بین این چهار نفر آنوقت در صورتیکه در نفر دوم نفر سوم تمام شرایط مساوی است این شخصی که شاگرد اول بوده او را مقدم بداریم ولی باید اصل مسابقه را محفوظ بداریم (صحیح است) اصل مسابقه را اگر بخواهیم بهم بزینم اصلاً قانون بهم می‌خورد این است که اگر يك قدری پیشنهاد را روشن تر بفرمایند بنده ممکن است قبول کنم

نایب رئیس - آقای سعید مهدوی مخالف پیشنهاد هستید؟ (سعید مهدوی - بله) بفرمایند

مخالف پیشنهاد هستید؟ (سعید مهدوی - بله) بفرمایند

مهدوی - بنده يك اشکالی بنظرم رسید در این پیشنهاد آقای مهندس هدایت و آن اینست که این اشکالی که میفرمایند منحصر بیک دانشکده نیست دانشکده های مختلف در مملکت هستند در شهرستانها هم هست قانون هم تهران و شهرستانها را از هم جدا قرار نداده است و همه با هم مساویند این شاگرد اول دانشکده ها مختلف هستند فرض بفرمایند اگر راجع بایرقت باشد دانشکده تهران شاگرد اول دارد دانشکده های دیگر هم شاگرد اول دارند بین این شاگرد اولها که نمی‌شود تبعیض قائل شد و گفت که شاگرد اول تهران از شهرستانها بهتر است فرق نمیکند بین اینها هم باید مسابقه باشد و درست است که برای شاگرد اول باید خیلی بیشتری هست که در کنکور هم شاگرد اول بشود ولی سایرین هم باید حق داشته باشند که در کنکور شرکت بکنند بنابراین این اشکال هست که شاگرد اول منحصر بیک نفر نیست چندین دانشکده شاگرد اول معرفی می کنند در این موقع چه جور تصمیم میگیرید؟

نایب رئیس - آقای عمیدی نوری موافقت؟ (عمیدی نوری - بله) این پیشنهاد جناب عالی در معنی با پیشنهاد آقای مهندس هدایت یکی است و بنابراین آقایان موافقت که بیک از این پیشنهادات رای بگیریم (صحیح است) بفرمایند

عمیدی نوری - بنده حالا پیشنهاد خودم را می‌خوانم از نظر جناب آقای وزیر فرهنگ ما استفاده میکنم و پیشنهاد را اصلاح میکنم بنده پیشنهاد کرده‌ام که شاگرد اول دیپلمه‌ها و لیسانس‌ها یا دکترها برای رشته های تحصیلی که وزارت فرهنگ در نظر میگیرد در صورت تساوی شرایط حق تقدم بر سایرین در عزمیت بخارج دارند در اثر تذکر صحیح جناب آقای وزیر فرهنگ تساوی شرایط را اضافه کردم اما چرا بنده طرفدار این عقیده هستم بنده مقدم مادر این امور همیشه باید سعی بکنیم يك اصولی را رعایت بکنیم ما می‌توانیم طبقات اجتماع بایست خودشان را تطبیق بدهند با ترتیبها و اصولی که در هر اجتماع باید محترم شمرده شود کسانی که در مدارس ما خوب تحصیل میکنند در موقعی هم که مسابقه‌ای برای اعزام پارو یا گذاشته می‌شود بیشتر اینها حق تقدم و اولویت معنوی دارند تا کسانی که در مسابقه بقصد عزمیت بخارج شرکت میکنند آقایان میدانید اینجا خیلی فرق است برای اینکه در این موقع تشبث زیاد تر میشود در این موقع فعالیت های غیر تحصیلی هم ممکن است بکار برود اما يك جوانی که استعداد دارد و لیاقت خودش را نشان داده است که در دوره تحصیلی خوب کار کرده اخلاقی خوب بوده تحصیلش خوب

مخالف پیشنهاد هستید؟ (سعید مهدوی - بله) بفرمایند

فکر میکنم بارهای تریاک سیاه نامرغوب از ترکیه همسایه عزیز ما وارد ایران بشود و در خیابانهای تهران راه بیفتد آقایان مثل اینکه اصلاً منحرف هستند که در کجا چه اتفاقاتی میافتد باین جهت بنده میخواستم تذکر بدهم که این لایحه برگردد بکمسیون و دولت یک لایحه برای جلوگیری از قاچاق بوسیله همه وسائل بیاورد بدتر از قاچاق ناپلون و مخمل و قند و چای قاچاق تریاک است که خانمان برانداز است (صحیح است) منظور عرض بنده این تذکر بود

نایب رئیس - آقای عمیدی نوری **عمیدی نوری** - موضوعیکه مربوط باین لایحه است و در شور دوم آن هم بحث می شود و البته تصدیق خواهید فرمود که در شور دوم هم پیشنهادی داده نخواهد شد مربوط بقاچاق بوسیله نقلیه دریائی اعم از موتور و غیر آنست و تصور میکنم ناطق محترم هیچگونه اشکال و اعتراضی از نظر این لایحه ندارند یک تذکری به مناسبت موضوع راجع بقاچاق تریاک دارند که البته بجای خود یک امر صحیحی است ما که در مبارزه شدید با تریاک هستیم ما که این فداکاری را کردیم که خودمانرا از عداد کشورهای تولید کننده تریاک خارج بکنیم و یک قدم بلندی از نظر اصلاحات اجتماعی مملکتی برداشته ایم که نام مادر محافل جهان بقدر خودش بالارننه است قانونی داریم راجع بمبارزه با قاچاق تریاک که بموجب آن قانون هر گونه عملی را میتوانیم انجام بدهیم خود موضوع قاچاق تریاک قانون خاصی دارد و مجازات شدیدی هم دارد و ما وظیفه مان است که قوانین خودمانرا در اجراش دقیق تر باشیم و الا

همچو نیست جناب آقای بزرگ ابراهیمی که ما قانونی برای مجازات قاچاق تریاک نداشته باشیم قانون مجازات قاچاق تریاک از بیست سال پیش سی سال پیش خیلی قبل از قانون منع کشت خشخاش تصویب شده است بحث بر سر اجرای آنست البته این تأخیر یا نقص در اجرائیات در بسیاری از امور هست که بایستی بتدریج این نقص رفع بشود اما این مطلبی که راجع بترکیه فرودند بنظر بنده اینطور نیست ترکیه تا آنجا که بنده اطلاع دارم خودش یک قانون بسیار شدیدی راجع بتریاک دارد حتی مجازات حبس های مجرد و با اعمال شاقه . حسن مناسباتی هم بین ایران و ترکیه هست ما دو کشوری هستیم هم پیمان وقتیکه ما در پیمان بغداد همکاری سیاسی بزرگتری داریم این مسائل جزئی است که البته اگر چنین چیزی هم باشد باید یک تذکری داده شود بنده خیال نمیکنم که هیچوقت دولت ترکیه در این خصوص نظری داشته باشد آنهم دولتی که خودش استعمال تریاک را منع کرده و مجازات شدید برای ابتلاء تریاک در کشور خودش قائل است این دولت بهیچ وجه چنین نظری نسبت به هم پیمان دوست خودش ندارد ما باید شدیداً با قاچاق تریاک مبارزه بکنیم و از قراری هم که بنده شنیده ام دولت چون کمال علاقه را بموضوع مبارزه با تریاک دارد شاید در مقام تهیه طرحی هستند که بیاورند بمجلس برای اینکه مجازات قاچاقچی های تریاک را شدید تر بکنند و این البته بموقع خودش خواهد شد .

بزرگ ابراهیمی - آقای شما سیاسی هستید و بنده دهاتی من راجع بدولت ترکیه نگفتم چند نفر قاچاقچی را گفتم شما چرا

مطالب بنده را تعریف میکنید . **نایب رئیس** - آقای معاون وزارت کمرکات

معاون وزارت کمرکات (خطاطان). فرمایشی که جناب آقای بزرگ ابراهیمی فرمودند چون راجع بیک مورد بخصوصی بود که بنده نمیتوانم وارد بشوم ولی بطور کلی حضور آقایان محترم خواستم عرض کنم که وزارت کمرکات که یک وظیفه مهم و خطیری برای جلوگیری از قاچاق دارد از هر نظری که آقایان نمایندگان بدهند استفاده میکند البته این وزارتخانه ایست جدیدالتأسیس و حقاً از تمام افکاریکه برای پیشرفت کار ما مناسب است استفاده خواهد شد و در این قسمت آقایان محترم بهیچ وجه نگرانی نخواهند داشت و برای اجرای همین منظور لایحه ای که امروز تقدیم شده است بمجلس شورای ملی این موارد گنجانده شده و علاوه بر آن لایحه تعرفه کمرکی که گذشته در آنجا هست لایحه گارد مسلح کمرکی هم که به تصویب رسید که این گارد مسلح کمرک هم یک دستگاه جدیدالتأسیس است خوشبختانه اکثر آقایان نمایندگان محترم اگر مجال این را داشته باشند که آمار قاچاقهای این سه چهار ماهه را توجهی بفرمایند ملاحظه خواهند فرمود که ماهم ساکت ننشسته ایم و مخصوصاً فرمانده بسیار شریفی در رأس این گارد قرار گرفته یعنی تیمسار سرتیپ کاتوزیان که گمان میکنم آقایان نمایندگان محترم تصدیق بفرمایند که ایشان در کارها کمال جدیت را دارند اگر آقایان محترم یک قدری مجال بدهند که این لواجی که تقدیم شده است تصویب بشود و ما فرصتی داشته باشیم که قدمهای مؤثرتری برداریم

اطمینان دارم بنحو بسیار مؤثر و مطلوبی جلوی قاچاق گرفته خواهد شد و در این قسمت نمایندگان محترم نظرشان تأمین بشود و در این قسمت بهیچ وجه نگرانی نباشد (ابراهیمی) - بنده اعتراضی با آقایان ندارم عرض میکنم در مرز ترکیه پر از قاچاق است بروید جلویش را بگیرید (عرض کنم که جناب آقای ابراهیمی وزارت کمرکات که تأسیس شده است یک وزارت خانه جدیدالتأسیسی است گارد مسلح هم که الان تشکیل شده است مابکلی فاقد وسایل هستیم لایحه ای که امروز تقدیم شد بمجلس محترم شورای ملی برای اینست که مایک مجوزی تحصیل بکنیم که این وسایل را در اختیار داشته باشیم که با آن وسایل جلوی قاچاق را از هر جهت بگیریم .

نایب رئیس - چون دیگر درخواست مذاکره ای نشده است رأی میگیریم بماده واحده و تبصره آن آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد کلیات آخراً مطرح است (گفته شد مخالفی نیست) چون درخواست مذاکره نشده است لذا بمجموع ماده رأی میگیریم آقایانیکه با مجموع ماده و تبصره آن موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد چون قبلاً در مجلس سنا بتصویب رسیده است برای اجراء بدولت ابلاغ میشود

۹۱ - تعیین موقع جلسه بعد ختم - جلسه

نایب رئیس - جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز یکشنبه خواهد بود دستور اوابح موجوده

(مجلس مقارن ظهر ختم شد) **نایب رئیس مجلس شورای ملی** - **عماد تربتی**